

Działania informacyjno – edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie od wielu lat prowadzi intensywne działania edukacyjne związane z tworzeniem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Koszalina, które realizowane są poprzez Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy i Poradnictwa Specjalistycznego (ZS) – specjalistyczną komórkę realizującą działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wszystkie realizowane działania mają na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie na terenie Koszalina.

1. Projekt socjalny „Nie czekaj – REAGUJ! – program wczesnej profilaktyki przemocy dla koszalińskich szkół i przedszkoli”

Od trzech lat realizowany jest projekt socjalny „Nie czekaj – REAGUJ! – program wczesnej profilaktyki przemocy dla koszalińskich szkół i przedszkoli”, w ramach którego Pan Grzegorz Hamera - główny specjalista ZS – prowadzi prelekcje dla kadry placówek oświatowych z terenu Koszalina. Prelekcje odbywają się na terenie placówek w godzinach popołudniowych i dotyczą konieczności reagowania na wszelkie sygnały dotyczące przemocy w rodzinie, zwłaszcza wobec dzieci. Omówiona zostaje ważna rola przedstawicieli oświaty w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także są podkreślane zalety współpracy wielu instytucji i służb w omawianym zakresie. Podczas prelekcji proponowane jest korzystanie z narzędzia dla pracowników oświaty do oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, opracowanego przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. W ramach projektu, pracownicy Przedszkoli i Szkół mają również możliwość uzyskania indywidualnych konsultacji ze specjalistami ZS.

Realizacja projektu w poszczególnych latach przedstawia się następująco:

2018 rok – 14 przedszkoli – 134 osoby przeszkolone (134 kobiety),

2019 rok – 4 przedszkola i 11 szkół – 466 osób przeszkolonych (387 kobiet, 79 mężczyzn),

2020 rok – 7 przedszkoli i 2 szkoły – 89 osób przeszkolonych (88 kobiet, 1 mężczyzna).

2. Współpraca z innymi instytucjami

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Koszalinie w latach 2019-2020 prowadzone były liczne działania zmierzające do podniesienia kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pan Grzegorz Hamera - główny specjalista ZS w dniu 25.07.2019 r. przeprowadził prelekcję pt. „Ochrona zdrowia w lokalnym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, która odbyła się w siedzibie Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie i była skierowana do kadry Szpitalnego Oddziału Ratunkowego – wzięło w niej udział 11 osób (7 kobiet, 4 mężczyzn).

W dniu 02.10.2019 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy, we współpracy MOPR z Komendą Miejską Policji w Koszalinie, została zorganizowana prelekcja z zakresu przeciwdziałania

przemocy w rodzinie dla funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie, którą poprowadził Pan Grzegorz Hamera - główny specjalista ZS. W prelekcji pt. „Funkcjonowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania dzielnicowego w ramach procedury „Niebieskie Karty” wzięli udział dzielnicowi (21 osób) z terenu Koszalina oraz powiatu.

W 2020 r. podjęto decyzję o dalszych działaniach zapewniających rozwój lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Koszalinie – tym razem poprzez **nowe formy i metody działań profilaktycznych, skierowane bezpośrednio do kadry placówek opiekuńczych (żłobków)**, w celu zwiększenia szansy pomocy dzieciom zagrożonym lub dotkniętym przemocą w rodzinie.

W dniu 27.01.2020 r. Pan Grzegorz Hamera - główny specjalista ZS przeprowadził prelekcję „Jak pomóc dziecku krzywdzonemu? Rola pracowników żłobka w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie” w Niepublicznym Żłobku „Małe Serduszko” dla 22 osób (22 kobiety), a w dniach od 10.02.2020 do 18.02.2020 r. przeprowadził w/w **prelekcje dla kadry ze wszystkich 7 oddziałów Żłobka Miejskiego w Koszalinie** – wzięło w nich udział 80 osób (80 kobiet).

Na 2021 rok zaplanowana jest realizacja projektu socjalnego **„Stop przemocy w rodzinie!”**, który polegać będzie na przeprowadzeniu szkoleń (forma stacjonarna lub online) z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji, służb, organizacji pozarządowych, a także innych osób zainteresowanych tematem.

3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

MOPR w Koszalinie w 2019 r. podejmował aktywną współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z organizacjami pozarządowymi:

- 20.02.2019 – poprowadzenie przez głównego specjalistę ZS w Koszalińskim Centrum Praw Kobiet 3 godzinne szkolenie pt. „Skuteczna pomoc osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie” dla 11 osób (11 kobiet);
- 16.11.2019 - poprowadzenie przez głównego specjalistę ZS w Koszalińskim Centrum Praw Kobiet 8 godzinnych warsztatów pt. „Stawianie granic i skuteczna komunikacja jako metody radzenia sobie z przemocą” dla 15 osób (15 kobiet).

Ze względu na proces starzenia się społeczeństwa, a także uwidaczniającą się coraz większą liczbę seniorów objętych procedurą „Niebieskie Karty”, w 2019 r. podjęto decyzję o **przeprowadzeniu serii wykładów o tematyce przemocy w rodzinie wobec seniorów**, nie tylko na terenie Koszalina. Wykłady odbyły się:

- 16.03.2019 – w ramach współpracy z koszalińskim Stowarzyszeniem Era Kobiet i Stowarzyszeniem Kuźnia Pomysłów z Jeżyczek – wykład Pana Grzegorza Hamery - głównego specjalisty ZS jako prelegenta na III Regionalnym Kongresie Kobiet w Gminie Darłowo pt. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych”;
- 13.04.2019 - w ramach współpracy z koszalińskim Stowarzyszeniem Era Kobiet – artykuł Pana Grzegorz Hamery - głównego specjalisty ZS w Biuletynie wydanym z okazji VII Regionalnego Kongresu Kobiet w Koszalinie pt. „W czterech ścianach... Przemoc wobec seniorów”, a także przeprowadzenie wykładu podczas Kongresu pt. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych”;
- 28.09.2019 – wykład Pana Grzegorz Hamery - głównego specjalisty ZS jako prelegenta na II Regionalnym Kongresie Kobiet w Tucznie pt. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych”;
- 05.10.2019 – wykład Pana Grzegorz Hamery - głównego specjalisty ZS jako prelegenta

na I Regionalnym Kongresie Kobiet w Sławnie pt. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych”;

Dodatkowo, od kwietnia do grudnia 2019 r. Pan Grzegorz Hamera - główny specjalista ZS pełnił raz w miesiącu w godzinach popołudniowych dyżur w Koszalińskim Centrum Praw Kobiet – mogła się tam zgłosić każda chętna osoba zainteresowana przeprowadzeniem konsultacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W dniu 29.11.2019 r. pod patronatem Prezydenta Koszalina - Pana Piotra Jedlińskiego - odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Przeciwdziałania Przemocy ze względu na płeć w Koszalinie pt. "Przemoc ma płeć", której realizatorem była Fundacja Era Dialogu w partnerstwie z Urzędem Miejskim w Koszalinie oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Koszalinie. Konferencja została zrealizowana dzięki dotacji z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego w ramach zadania publicznego pn. "Program Społecznik na lata 2019-2021", a jej celem było zwiększenie zaangażowania obywaterek i obywateli, instytucji oraz organizacji pozarządowych w działania na rzecz kobiet w zakresie przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć. I Ogólnopolska Konferencja Przeciwdziałania Przemocy ze względu na płeć w Koszalinie wpisała się również w kampanię 16 Dni Przeciwdziałania Przemocy ze względu na płeć, której celem jest zwrócenie uwagi na związek między decyzjami, od których zależą systemowe zmiany, a skutecznym przeciwdziałaniem przemocy ze względu na płeć i znajomością swoich praw. Konferencja stanowiła doskonałą okazję do zaprezentowania wielu interesujących tematów i wymiany poglądów, a także przedyskutowania kwestii dotyczącej zwiększenia zaangażowania obywateli, instytucji i organizacji pozarządowych w działania na rzecz kobiet w zakresie przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć.

W 2020 r. współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była w dalszym ciągu kontynuowana.

- 11.09.2020 - w ramach współpracy z koszalińskim Stowarzyszeniem Era Kobiet – artykuł Pana Grzegorz Hamery - głównego specjalisty ZS w Biuletynie wydanym z okazji VIII Regionalnego Kongresu Kobiet w Koszalinie pt. „Kropla drąży skałę”, nt. systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wystąpienie głównego specjalisty z prezentacją w formie pecha-kucha;
- 16.10.2020 r. - podczas 4 Kongresu Kobiet w Gminie Darłowo zaprezentowane zostało nagranie video wykładu Pana Grzegorz Hamery - głównego specjalisty MOPR pt. "Dziecko uwikłane w przemoc w dobie pandemii". Relacja z Kongresu była również transmitowana na żywo poprzez media społecznościowe.
- 21.10.2020 r. - odbyła się debata online pt. "Bądź czujny! Nie daj szansy przestępcom! Sytuacja seniorów w czasie pandemii COVID-19". Pan Grzegorz Hamera - główny specjalista MOPR wygłosił wykład pt. "Senior a zagrożenie przemocą w rodzinie". Debata została zorganizowana przez Komendę Miejską Policji w Koszalinie i była transmitowana na żywo poprzez media społecznościowe.

W okresie od stycznia do marca 2020 r. Pan Grzegorz Hamera - główny specjalista ZS pełnił raz w miesiącu w godzinach popołudniowych dyżur w Koszalińskim Centrum Praw Kobiet. Ze względu na aktualną sytuację związaną z epidemią, od kwietnia 2020 r. w/w dyżury odbywają się w formie teleporad, które mają miejsce w trybie ciągłym (po wcześniejszym umówieniu się osoby zgłaszającej na konkretny termin).

Dzięki środkom z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rokrocznie odbywają się również szkolenia zewnętrzne, skierowane do członków

Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osób powołanych do Grup Roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w których biorą udział przedstawiciele różnych służb i instytucji.

4. Wewnętrzne szkolenia pracowników MOPR

W 2019 r. Pani Dorota Markowska - koordynator ZS wraz z Panem Grzegorzem Hamerą - głównym specjalistą ZS przeprowadzili dwugodzinne szkolenie wewnętrzne dla pracowników MOPR - „Praca asystenta rodziny w rodzinie zagrożonej lub uwikłanej w przemoc”.

W 2021 r. Pan Grzegorz Hamera - główny specjalista ZS przeprowadził dwa 6 godzinne szkolenia wewnętrzne dla pracowników MOPR - „Przemoc w rodzinie - realizacja procedury Niebieskie Karty przez pracowników pomocy społecznej. Oba szkolenia odbyły się z zachowaniem odpowiedniego reżimu sanitarnego.

5. Poradnictwo specjalistyczne

Od wielu lat w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Koszalinie udziela się porad i konsultacji indywidualnych, w tym porad psychologicznych w formie konsultacji i grupowych w ramach pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, diagnostycznej i pedagogicznej.

Powyższa pomoc świadczona jest świadczona także w ramach realizowanych programów:

- Grupa terapeutyczna dla dzieci,
- Grupa terapeutyczna dla młodzieży,
- Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy,
- Grupa terapeutyczna dla rodzin biologicznych.

W trakcie pandemii pomoc specjalistyczna odbywa się wyłącznie w ramach indywidualnych porad i konsultacji.

6. Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie to zadanie realizowane z zakresu administracji rządowej, zlecone powiatowi. Dla mieszkańców Koszalina program realizowany jest rokrocznie w okresie wrzesień-grudzień w wymiarze min. 60 godzin zajęć grupowych i indywidualnych. Zajęcia odbywają się w formie grupy otwartej – istnieje możliwość dołączenia do programu nowych uczestników w trakcie jego trwania. Program adresowany jest do osób stosujących przemoc zarówno mężczyzn, jak i kobiet, a pomoc oferowana w ramach Programu udzielana bezpłatnie. Celem głównym programu jest powstrzymanie osób stosujących przemoc od zachowań niepożądanych i doprowadzenie do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie. Program finansowany jest ze środków Wojewody Zachodniopomorskiego.

7. Działalność Informacyjna w mediach

W działaniach związanych z budową i rozwojem systemu przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, niezbędna jest również stała współpraca z lokalnymi mediami, poprzez które istnieje możliwość dotarcia do szerokiego grona mieszkańców Koszalina. Specjaliści ZS regularnie udzielają wywiadów do gazet lub radia, a także biorą udział w programach lokalnej telewizji, dzięki czemu mieszkańcy mogą uzyskać wiedzę nt. sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie

lub konieczności reagowania na niepokojące ich zdarzenia.

8. Podsumowanie

Pogłębianie współpracy instytucji i organizacji pozarządowych funkcjonujących w Koszalinie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest rzeczą niezbędną do wypracowywania coraz bardziej efektywnych strategii pomocy osobom uwikłanych w przemoc. Poprzez wspólne budowanie interdyscyplinarnej i kompleksowej sieci współpracy, możliwe jest skuteczniejsze koordynowanie działań poszczególnych służb, poprzez co znacząco zwiększa się szansa na ograniczanie skutków przemocy.

Zwiększanie kompetencji pracowników służb i instytucji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie, poprzez systematyczne szkolenia, ma duży wpływ na skuteczność podejmowanych działań. Widoczna poprawa zaangażowania przedstawicieli poszczególnych instytucji i organizacji oraz obecność tematyki przeciwdziałania przemocy w lokalnych mediach, z pewnością przyczynia się do zwiększenia wiedzy w tym zakresie u mieszkańców Koszalina.

Rok 2020 był ostatnim rokiem realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w związku z czym został opracowany i przyjęty nowy Program, który obowiązuje w latach 2021-2025, stanowiąc kontynuację oraz aktualizację podejmowanych do tej pory działań. Bazując na doświadczeniach z lat poprzednich, zostały wyznaczone nowe cele i zadania zaplanowane do realizacji przez podmioty i instytucje zaangażowane w tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.